

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Ирена Георгиева Василева, Нов български университет, научното направление 2.1. Филология, за придобиване на научната степен „доктор“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна специалност *Методика на обучението по съвременни езици*, с кандидат Еда Цаули.

Тема на дисертацията: **„Внедряване на подхода за интегрирано изучаване на предметното съдържание и чуждия език при преподаване на английски език за специални цели в академичен контекст“**

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

Изследваният въпрос е важен, доколкото разглежданата тема не е изследвана в контекста на албанското висше образование, в конкретния случай в преподаването на английски език за бизнес цели. Въпреки това изявлението на авторката, че: „В академичния контекст на преподаването на английски език за специфични цели (ESP) в университета, приложението на CLIL изглежда много подходящо, въпреки че има много малко изследвания по въпроса“ (стр. 1), едва ли е подкрепено с доказателства – просто търсене в Google Scholar на „CLIL в ESP“ доведе до над 7 500 попадения. Ето защо изследването допринася към множество подобни, но от местна, албанска гледна точка, което също се декларира от кандидатката на стр. 6.

2. Обосноваване на целите и задачите в дисертационния труд.

Целите и задачите са формулирани ясно и точно както по отношение на съдържанието и обхвата на анализа, резултатите от него, така и тяхното приложение.

3. Степен на познаване на състоянието на проблема и актуалност на използваната литература.

Кандидатката очевидно е добре запозната с научната литература по проблема, тъй като в процеса на анализ, както и в теоретичния преглед, се опира на достатъчно голям брой автори. В същото време, макар подходът при работа с изворите да не винаги е критичен, той все пак демонстрира способността на авторката да извлича същественото от наличните публикации в съответствие със специфичните нужди на изследването.

4. Коректност при позоваване на представителен брой автори.

Цитатите и препратките в текста са правилни. Броят на източниците според списъка с литература е достатъчно голям и публикациите отговарят на темата, целта и задачите на изследването.

5. Наличие на обоснован и разработен теоретичен модел на изследването.

Изследването е теоретично базирано на съвременни принципи на преподаване на ESP като цяло чрез използване на метода CLIL в частност. Изборът на този модел е убедително оправдан от липсата на публикации, занимаващи се с този въпрос в албански контекст.

6. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Основната цел на изследването е да се тества приложимостта и ефективността на методологията за преподаване CLIL в ESP при преподаването на бизнес английски в контекста на албанското висше образование. Методите, използвани за постигане на тази цел, включват: анализ на потребностите, въпросници, тестове за езикова квалификация, мрежи за самооценка, квази-експеримент с експериментална и контролна група, както и пред- и пост-тестове. Това са стандартни методи, прилагани в редица подобни изследвания и по този начин доказали своята надеждност. Както избраната методология, така и методите на изследване отговарят на целите на изследването.

7. Наличие на авторски принос за събирането и анализа на емпиричните данни.

Събирането на емпирични данни и техният анализ, както и експериментите, описани в изследването, са изцяло дело на авторката.

8. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд (описание и оценка), включително наличие на оригинален принос в науката.

1. Кратко описание на същността и оценка на достоверността на материала, върху който се основават приносите на дисертационния труд.

Материалите, които служат за основа на анализа в изследването, се състоят от резултатите, получени чрез различните приложени методи (изброени в 6. по-горе). Освен това резултатите са представени по лесно разбираем начин чрез редица ясно структурирани графики, което улеснява разбирането за читателите.

2. Описание на приноса на кандидата и тяхната класификация.

Един от важните приноси на дисертацията е прегледът на развитието и текущото състояние на ELT в Албания със специален фокус върху преподаването на ESP във висшите учебни заведения.

Дисертацията също така показва, че кандидатката има задълбочени теоретични познания за най-новите разработки в областта на ELT, ESP и методологията CLIL и нейните приложения.

Основните приносни моменти в дисертацията са обяснението на необходимостта от въвеждане на нови подходи в преподаването на ESP в Албания и експерименталното въвеждане на методологията CLIL в обучението по бизнес английски и нейните положителни резултати, които доказват, че изоставянето на традиционната методология на ELT на това ниво и въвеждането на по-съвременни техники като CLIL са необходими

стъпки, които трябва да бъдат предприети както от лицата, вземащи решения, така и от преподавателите в албанските университети.

И не на последно място, анализът е извършен прецизно, с внимание към детайла и подхожда към проблема от всички възможни гледни точки.

3. Оценка на степента на лично участие на автора в приносите.

Въпреки че се опира на предишни публикации по проблема, кандидатката умело ги използва, за да подкрепи новите анализи и изводи. Навлизането и в най-малките детайли на данните показва, че авторката е положила много усилия и е работила самостоятелно.

4. Оценка на съответствието между автореферата и основните положения и приноси на дисертационния труд.

Авторефератът отразява ясно и точно съдържанието на дисертацията и нейните приноси.

Въздействия на дисертацията върху външната среда.

1. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани.

Посочени са седем публикации, повечето от които засягат отделни аспекти на дисертационния труд. Две от тях са в съавторство. Всички публикации са на английски език и са в международни издания. Това демонстрира интерес към темата, развивана от кандидатката през последните четири години. Освен това Еда Цаули е участвал в единадесет конференции.

2. Цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.

Кандидатката не е посочила цитирания от други автори.

Лични качества на автора (ако рецензентът го познава).

Нямам лични впечатления.

Мнения, препоръки и бележки.

- Първо, част **II. Теоретичен обзор** се спира широко на развитието на ELT, английския като *лингва франка* и EGP и съдържа информация, която междувременно е общоизвестна не само сред специалистите. С други думи, тази част е ненужно подробна и дълга. Същото важи и за **ГЛАВА III: ESP теории**. Описанието на ситуацията с преподаване на ELT в Албания съдържа някои повторения, напр. последният параграф на стр. 18.

- Второ, не е ясно как подтемата „1.3.3 Влиянието на английския като глобален език, върху албанския език“ на стр. 20 се отнася до основната тема на дисертацията.

- Като цяло има твърде много подзаглавия (до четириредови), което се отразява негативно на текстовия поток.

Заклучение с ясно формулирана положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд.

Цялостната ми оценка за дисертацията, автореферата и публикациите на Еда Цаули е положителна. Кандидатката е обещаващ учен и практик в своята област. Дисертацията съдържа главно приложни приноси в практиката на преподаване на ESP чрез прилагане

на CLIL подход и по-специално при създаването на курсове и материали за бизнес английски. Структурата и съдържанието на представените дисертация и автореферат напълно отговарят на изискванията на ЗРНСРБ и правилника за прилагането му в НБУ. Това ми дава основание да предложа образователната и научна степен „доктор” да бъде присъдена на Еда Цаули в професионално направление *1.3. Педагогика на обучението по...*, научна специалност *Методика на обучението по съвременни езици*.

Дата: 10.02.2023 г.

Подпис:
проф. Ирена Василева